

RD. 2025.6.2024

PROJEKT 22 LUT. 2024

dozwiedzan

WÓJT GMINY SOKOLNIKI

Sylwester Skrzypek

UCHWAŁA NR LXXI/124.....

RADY GMINY SOKOLNIKI

z dnia .....2024 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz.572, poz.1463, i poz.1688) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, oraz z 2023 r. poz. 289, poz.535 i poz.1606), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sokolniki .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Radosław Karczmarski

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY NR *LXXI/124*
RADY GMINY SOKOLNIKI
Z DNIA

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY SOKOLNIKI
NA LATA 2024-2026

2024

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU	6
II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	7
III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE	9
1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM	9
2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM	11
3. ANALIZA SWOT	17
4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ	18
IV. CELE I ZADANIA.....	24
V. ODBIORCY PROGRAMU	31
VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	32
VII. FINANSOWANIE PROGRAMU	32
VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	33
SPIS TABEL I WYKRESÓW	34

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest poważnym, zataczającym coraz szersze kręgi problemem o dużej szkodliwości społecznej, który stanowi jedno z podstawowych zagrożeń dla rodziny i jej członków. Polega na jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniu lub zaniechaniu, wykorzystującym przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Najczęściej osobami, wobec których stosowana jest przemoc domowa, są kobiety i dzieci, nierzadko osoby starsze i z niepełnosprawnością, czasami mężczyźni. Zjawisko to występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia czy sytuacji materialnej. Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą, powoduje u osób jej doznających niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję oraz choroby związane ze stresem. Dla dzieci doznających lub będących świadkami przemocy jej skutki są nieodwracalne i mogą objawiać się dopiero w życiu dorosłym.

W świetle polskiego prawa przemoc domowa jest przestępstwem, które w zależności od tego, czy ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigane z różnych artykułów kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, jest kwalifikowana jako przestępstwo polegające na fizycznym lub psychicznym znęcaniu nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny (art. 207 KK).

Podstawowym aktem prawnym, który określa w Polsce zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W jej myśl za osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć osobę wobec której stosowana jest przemoc domowa:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego.

Za osobę stosującą przemoc domową uznaje się z kolei osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej, a za świadka przemocy domowej – osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziały akt przemocy domowej.

Według zapisów ww. ustawy osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego; interwencji kryzysowej i wsparcia; ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała

związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie oraz zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania oraz informacji o dostępnych ww. formach wsparcia.

Wobec osób stosujących przemoc domową zakłada się z kolei stosowanie przewidzianych w ww. ustawie środków mających na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami doznającymi przemocy domowej oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Na szczeblu gminnym obejmują one tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Składa się on z kilku części. W pierwszej zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia programu.

Druga i trzecia część programu obejmują informacje ogólne na temat gminy oraz diagnozę zjawiska przemocy domowej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane od podmiotów działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców oraz analizę ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz mieszkańców, w tym reprezentantów samorządu lokalnego.

Czwarta część programu, obejmująca przygotowany w formie zestawień tabelarycznych harmonogram, wyznacza obszary, cele, kierunki działań

i niezbędne do podjęcia zadania, wskazując realizatorów i partnerów w realizacji poszczególnych zapisów oraz czas ich wdrożenia.

Piąta, szósta, siódma i ósma część programu zawierają informacje na temat jego odbiorców, przewidywanych efektów realizacji dokumentu, sposobu finansowania i wdrażania programu oraz prowadzenia jego monitoringu i ewaluacji przy wykorzystaniu przygotowanego zestawu wskaźników monitoringowych.

I. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Obowiązek Opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Program pozostaje w zgodności z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 i ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokolniki na lata 2021-2027 oraz umożliwia aplikowanie o dodatkowe środki finansowe w oparciu o ogłaszane przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej programy osłonowe z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Na treść i realizację Programu mają również wpływ m.in. następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

II. INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Sokolniki jest gminą wiejską, położoną w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie wieruszowskim. W obrębie powiatu wieruszowskiego sąsiaduje z gminami Galewice, Lututów, Czastary i Wieruszów, a także gminą Biała w powiecie wieluńskim.

Gmina zajmuje powierzchnię 80 km², co stanowi 13,89% powierzchni powiatu, a w jej skład wchodzi 13 sołectw – Bagatelka, Góry, Kopaniny, Nowy Ochędzyn, Pichlice, Prusak, Ryś, Sokolniki, Stary Ochędzyn, Tyble, Walichnowy, Wiktorówek i Zdzierzczyna. Siedziba władz gminy znajduje się w Sokolnikach położonych w odległości 12 km od Wieruszowa, 21 km od Wielunia i 110 km od stolicy województwa – Łodzi, a także ok. 115 od Wrocławia.

Gminą Sokolniki łączy się z siecią drogową w kraju poprzez drogę ekspresową S8, drogę krajową nr 74 i drogę wojewódzką nr 482. Układ komunikacyjny gminy uzupełniają drogi powiatowe i gminne. Przy południowej granicy gminy przebiega linia kolejowa nr 181 z przystankiem kolejowym na terenie sąsiedniej gminy.

Obszar gminy położony jest na Wysoczyźnie Wieruszowskiej w dorzeczu Proсны. Krajobraz jest równinny, na znacznym obszarze zalesiony. Przez gminę przepływa Struga Węglewska. Na terenie gminy znajdują się obszary prawnie chronione – rezerwat przyrody Ryś, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Proсны” a także liczne pomniki przyrody.

Do najciekawszych zabytków w gminie zaliczyć można pałac z oficynami i okalającym parkiem w miejscowości Sokolniki (obecnie hotel i restauracja), pałac wraz z okalającym go parkiem w Walichnowach, w którym kiedyś mieściła się szkoła podstawowa, oraz zabytkowy kościół z XV/XVI w. w Starym Ochędzynie.

Na koniec 2022 r. gmina liczyła 5.059 mieszkańców. W ostatnich latach widoczny jest niewielki wzrost liczby ludności, w tym liczby dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym i osób starszych. Udział dzieci i młodzieży w populacji mieszkańców gminy jest niższy niż osób starszych, a współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi stale rośnie (z 26 w 2020 r. do 27,2 w 2022 r.).

Gmina ma charakter typowo rolniczy; w strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne (65%), w tym grunty orne (51,9%) oraz łąki i pastwiska (9,6%). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 31,8% obszaru gminy.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2020, na terenie gminy znajdowały się 572 gospodarstwa rolne, w tym 570 gospodarstw indywidualnych. Przeważały gospodarstwa małe o powierzchni 1-5 ha (313). Spośród gospodarstw rolnych w gminie, 325 prowadziło sprzedaż swoich produktów, natomiast 99 działały wyłącznie na własne potrzeby.

W ostatnich latach systematycznie spada liczba osób bezrobotnych w gminie oraz rośnie liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. Najwięcej firm działa w handlu i usługach w zakresie napraw, przetwórstwie przemysłowym oraz budownictwie.

Zasoby mieszkaniowe w gminie stale zwiększają się (z 1.622 w 2020 r. do 1.684 w 2022 r.). Zdecydowana większość mieszkań podłączona jest do sieci wodociągowej (97,4%), posiada ustęp splukiwany (90,3%), łazienkę (87,2%) i centralne ogrzewanie (83,1%).

Baza oświatowa gminy jest znacznie rozbudowana – na jej terenie funkcjonuje 5 szkół podstawowych (w tym 1 szkoła specjalna) oraz 4 przedszkola. Działalność kulturalna w gminie skupia się wokół Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Turystyki w Sokolnikach oraz Biblioteki Publicznej Gminy Sokolniki. Upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji w gminie służy dostępna na jej terenie infrastruktura sportowo-rekreacyjna, na którą składają się m.in.: boisko sportowe w Sokolnikach, Dom Sportowca w Walichnowach oraz wielofunkcyjne boisko do gry w piłkę i tenisa ziemnego w Starym Ochędzynie.

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap” w Sokolnikach. Mieszkańcy mogą także korzystać z placówek opieki medycznej w Wieruszowie – pacjentów wymagających specjalistycznych świadczeń, z nagłymi zachorowaniami oraz wymagających świadczeń medycznych w warunkach zamkniętych, przyjmuje Powiatowe Centrum Medyczne Spółka z o.o. Szpital Powiatowy w Wieruszowie, natomiast pozostałe świadczenia zdrowotne realizują: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Bonus” s.c. w Wieruszowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „COR” w Wieruszowie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medix s.c. w Wieruszowie.

Główną instytucją realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy czuwa Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie. Sektor pozarządowy działający w gminie obejmuje kilkanaście podmiotów.

III. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE

1. STOSOWANIE AGRESJI I PRZEMOCY PRZEZ DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNĄ ORAZ W ŚRODOWISKU RODZINNYM

Diagnoza zjawiska agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz w środowisku rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie placówkach oświatowych. Badania te umożliwiły zdiagnozowanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy, pozyskanie informacji na temat podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych, form pomocy świadczonym uczniom stosującym agresję i przemoc oraz rodzinom zmagającym się z problemem przemocy domowej, a także współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Do analizy przedłożono w sumie 3 ankiety z następujących placówek: Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach (177 uczniów i 114 dzieci przedszkolnych); Zespół Szkół w Pichlicach (74 uczniów); Zespół Szkół w Starym Ochędzynie (58 uczniów).

Rozpoznanie środowiska szkolnego i rodzinnego pod kątem występowania agresji i przemocy

Wszystkie ankietowane placówki prowadzą rozpoznanie środowiska szkolnego pod kątem występowania agresji i przemocy. Dzieje się to głównie poprzez obserwację, rozmowy, wywiady i badania ankietowe.

Przeprowadzone badania wykazały, że uczniowie dopuszczają się zachowań agresywnych i przemocy. Najczęściej jest to agresja werbalna i przemoc psychiczna (wulgaryzmy, izolacja, przezywanie, ośmieszanie), rzadziej agresja fizyczna. W szkołach w Pichlicach i Starym Ochędzynie oceniono, że przypadki przemocy i agresji mają charakter jednostkowy i sporadyczny, natomiast w szkole w Sokolnikach skalę przemocy określono jako niewielką. Szkoły w Pichlicach i Starym Ochędzynie zdiagnozowały wyłącznie środowisko szkolne, natomiast szkoła w Sokolnikach także rodzinne uczniów z wynikiem mówiącym o pojedynczych przypadkach przemocy domowej.

Na uwagę zasługuje fakt, iż w żadnej ze szkół nie wspomniano o cyberprzemocy, co może świadczyć o tym, że ten rodzaj przemocy pozostaje nierozpoznany.

Podejmowane działania profilaktyczne i wychowawcze

Szkoły podejmują różnorodne działania profilaktyczne i wychowawcze zawierające treści dotyczące przeciwdziałania agresji i przemocy.

Realizowane są szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne, prowadzone są lekcje wychowawcze, pogadanki z uczniami i rozmowy z rodzicami, spotkania ze specjalistami (policjantami, pedagogami, psychologami). Podejmowane są również bieżące interwencje mające na celu zminimalizowanie skutków przemocy. Placówki oświatowe organizują także zajęcia dodatkowe (wycieczki, konkursy, uroczystości szkolne) zmierzające do integracji środowiska uczniowskiego.

Formy pomocy dla uczniów stosujących agresję i przemoc oraz rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej

W przypadku pojawienia się agresji i przemocy szkoły wdrażają odpowiednie do sytuacji procedury i udzielają pomocy zgodnie ze szkolnym programem profilaktycznym. W zależności od potrzeb są to: zwrócenie uwagi, rozmowy z uczniem, mediacje, dostarczanie narzędzi do radzenia sobie ze złością i przekierowywanie jej na inne aktywności. Szkoły prowadzą zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz udzielają porad i konsultacji dla uczniów i rodziców. Uczniowie dotknięci problemami przemocy mają zapewnioną pomoc psychologiczną i pedagogiczną, a także są kierowani do odpowiednich instytucji zajmujących się profesjonalną pomocą osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc.

Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Ankietowane placówki podejmują współpracę z innymi podmiotami funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy. Należą do nich m.in.: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny i Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie oraz kuratorzy w Sądzie Rejonowym w Wieluniu.

Działania, jakie należałoby podjąć, by skutecznie przeciwdziałać zjawisku agresji i przemocy

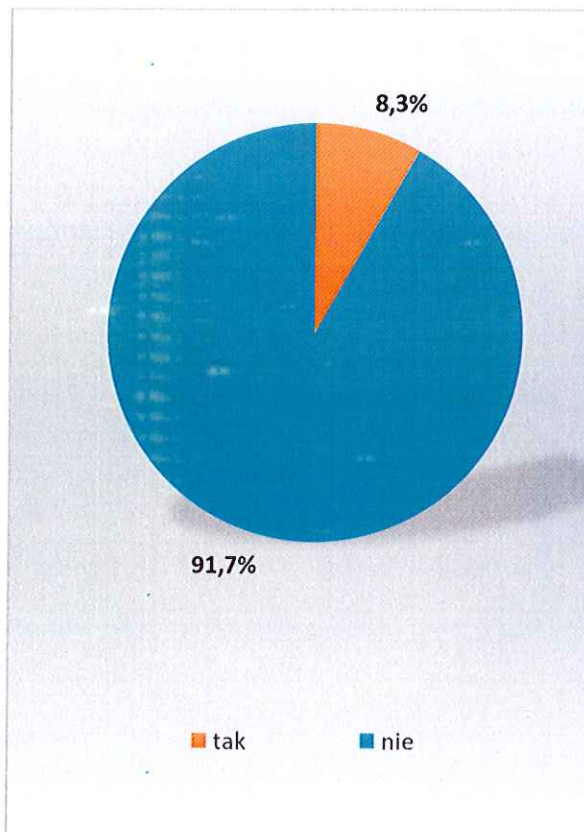
Przedstawiciele ankietowanych placówek wskazali, że dla skutecznego przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole należy podtrzymać dotychczas prowadzone działania na jej terenie, w szczególności te, które są nakierowane na zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców i emocjonalno-społecznych uczniów. Podkreślano również potrzebę uściślenia współpracy i poprawy przepływu informacji pomiędzy szkołą a instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania agresji i przemocy oraz zwiększenia liczby spotkań ze specjalistami, w szczególności psychologami i psychoterapeutami. Zwrócono także uwagę na zasadność ograniczenia dostępu uczniów do agresywnych treści zawartych w sieci Internet.

2. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

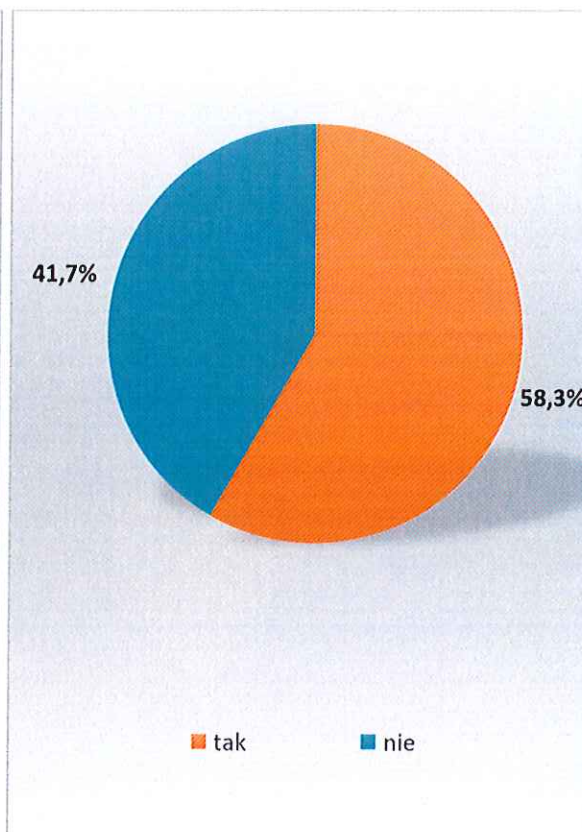
W ramach diagnozy zjawiska przemocy domowej przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców gminy, w tym reprezentantów samorządu lokalnego – Wójta Gminy, Sekretarza Gminy, Skarbnika Gminy, radnych, sołtysów, pracowników Urzędu Gminy, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy, m.in. placówek oświatowych, kulturalnych, sportowych i pomocy społecznej, a także przedstawicieli jednostek służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

W pierwszej kolejności zapytano badanych o doświadczenie i znajomość przypadków występowania przemocy domowej oraz o rodzaje przemocy domowej, jakie najczęściej występują w gminie. Uzyskane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?

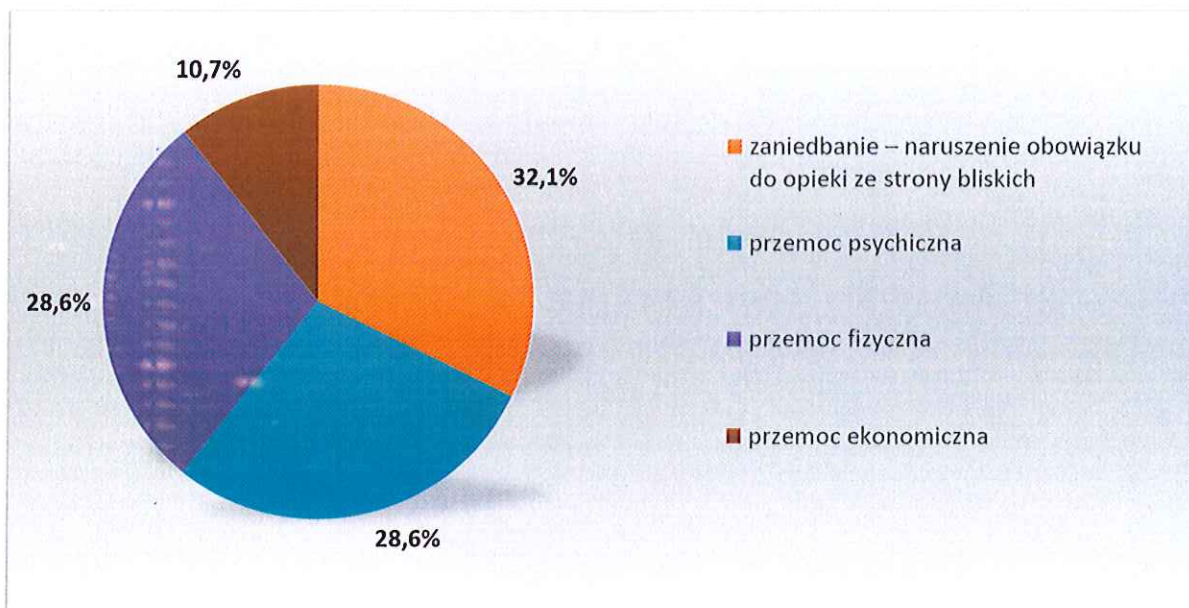
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość badanych (91,7%) odpowiedziała, że nie doświadczyła przemocy. Jednocześnie 58,3% ankietowanych odpowiedziało, że słyszało o osobach w gminie, które doświadczyły tego problemu.

Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie?

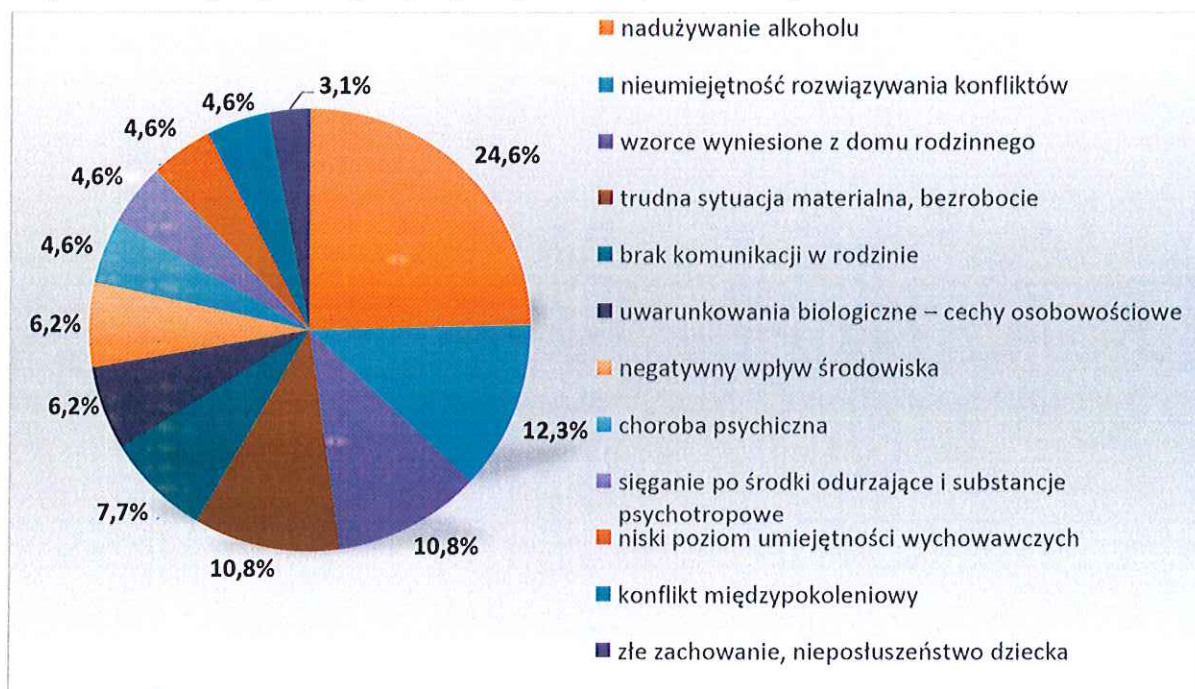

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

W opinii respondentów najczęstszymi formami przemocy są zaniedbanie rozumiane jako naruszenie obowiązku do opieki ze strony bliskich (32,1%) oraz przemoc psychiczna i fizyczna (po 28,6%).

Odpowiadając na następne pytanie, badani wskazywali przyczyny przemocy domowej. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej

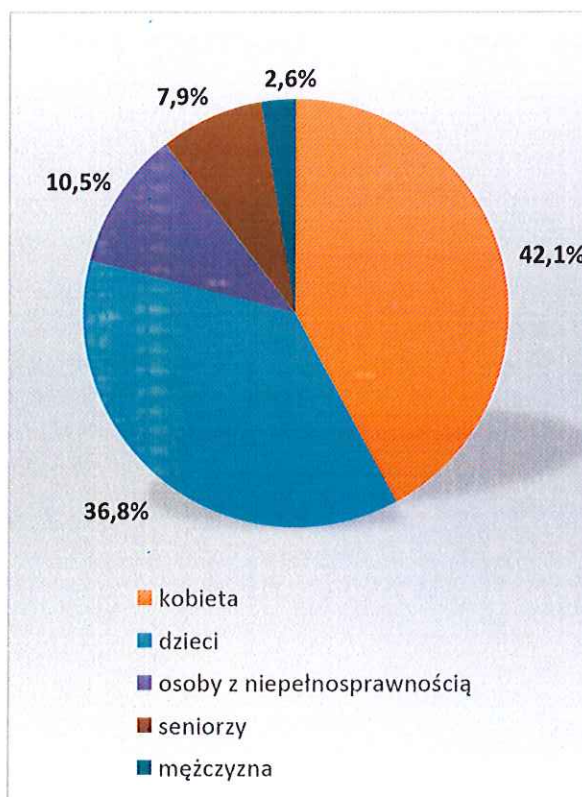

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

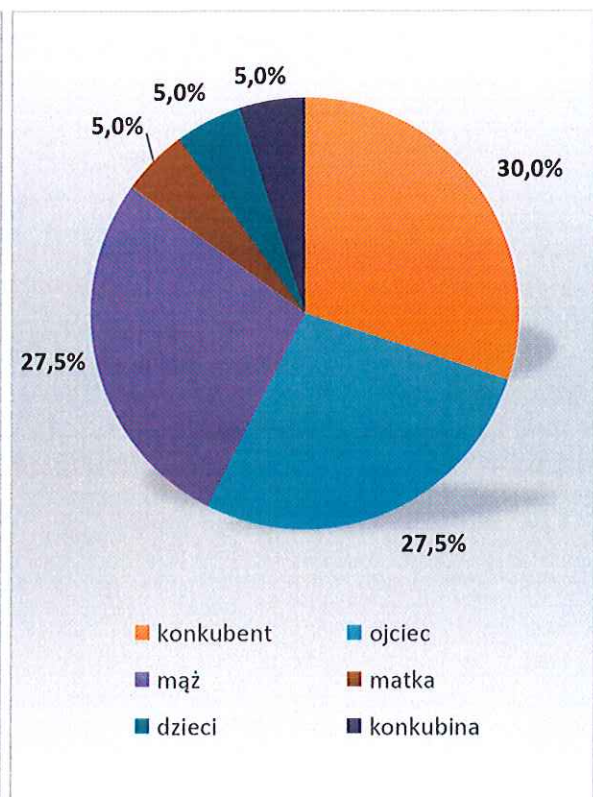
Zdaniem respondentów najczęstszymi powodami przemocy domowej są: nadużywanie alkoholu (24,6%), a także nieumiejętność rozwiązywania konfliktów (12,3%), wzorce wyniesione z domu rodzinnego oraz trudna sytuacja materialna i bezrobocie (po 10,8%).

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie, kto najczęściej jest osobą doznającą przemocy domowej, a kto osobą stosującą przemoc. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?

Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?

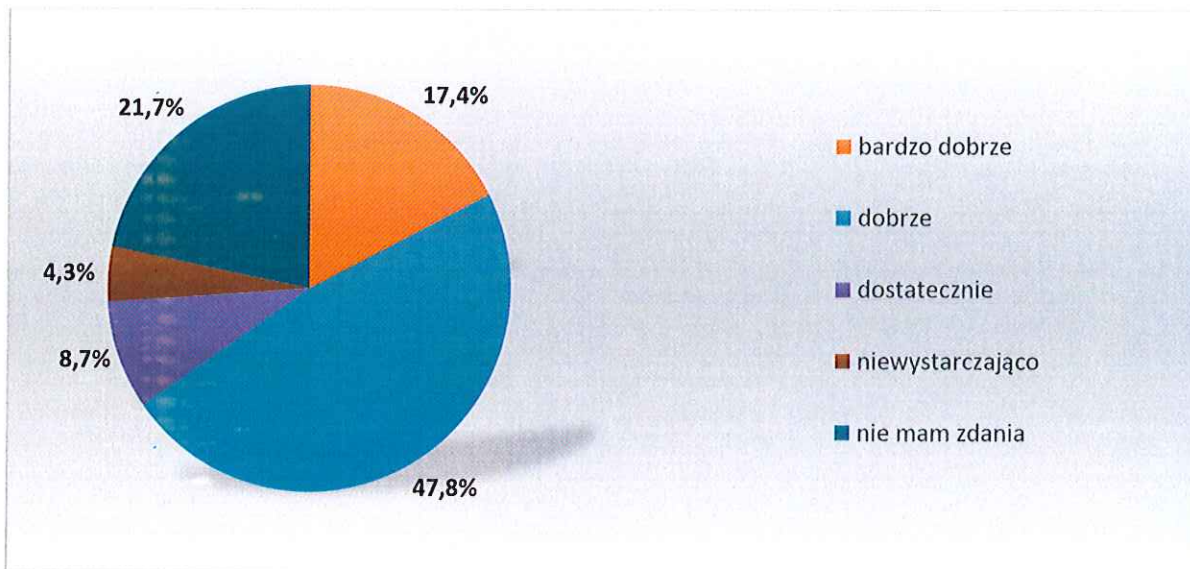
Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Według największej grupy ankietowanych, najczęściej osobami doznającymi przemocy domowej są kobiety (42,1%) i dzieci (36,8%). Jeśli natomiast chodzi o osoby stosujące przemoc, 30% respondentów wskazało, że tą osobą jest konkubent, 27,5% że ojciec, a 27,5% że mąż. Z danych tych wyłania się modelowy obraz przemocy domowej: osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj mężczyźni (konkubenci, ojcowie, mężowie), a osobami doznającymi przemocy kobiety i dzieci.

W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić działania profilaktyczne podejmowane w gminie w związku z przemocą domową oraz ofertę

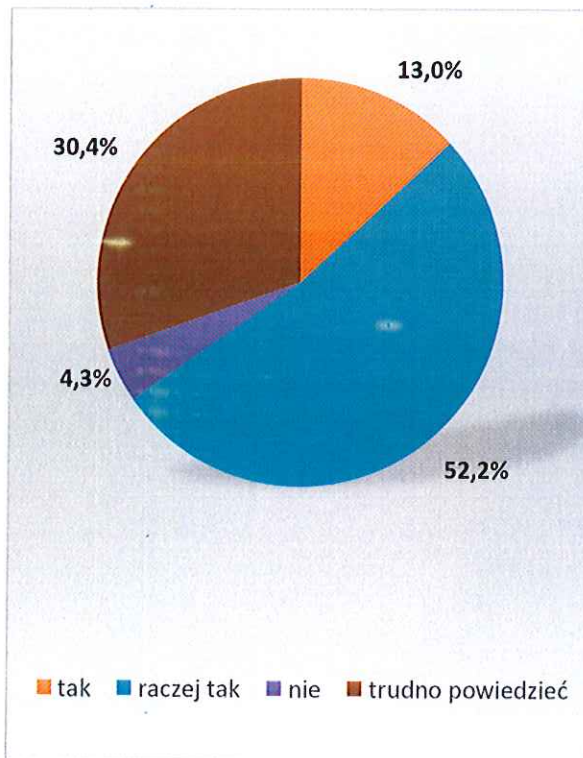
pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc. Uzyskane opinie prezentują poniższe wykresy.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?

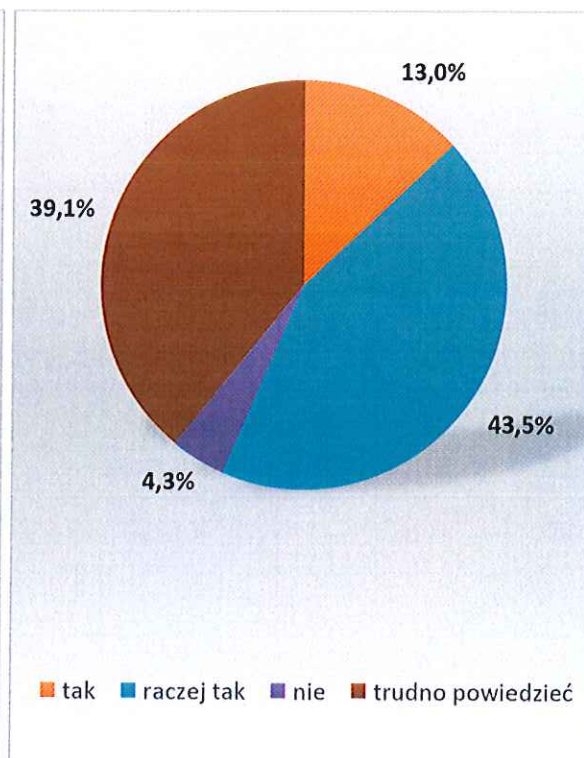

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?

Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

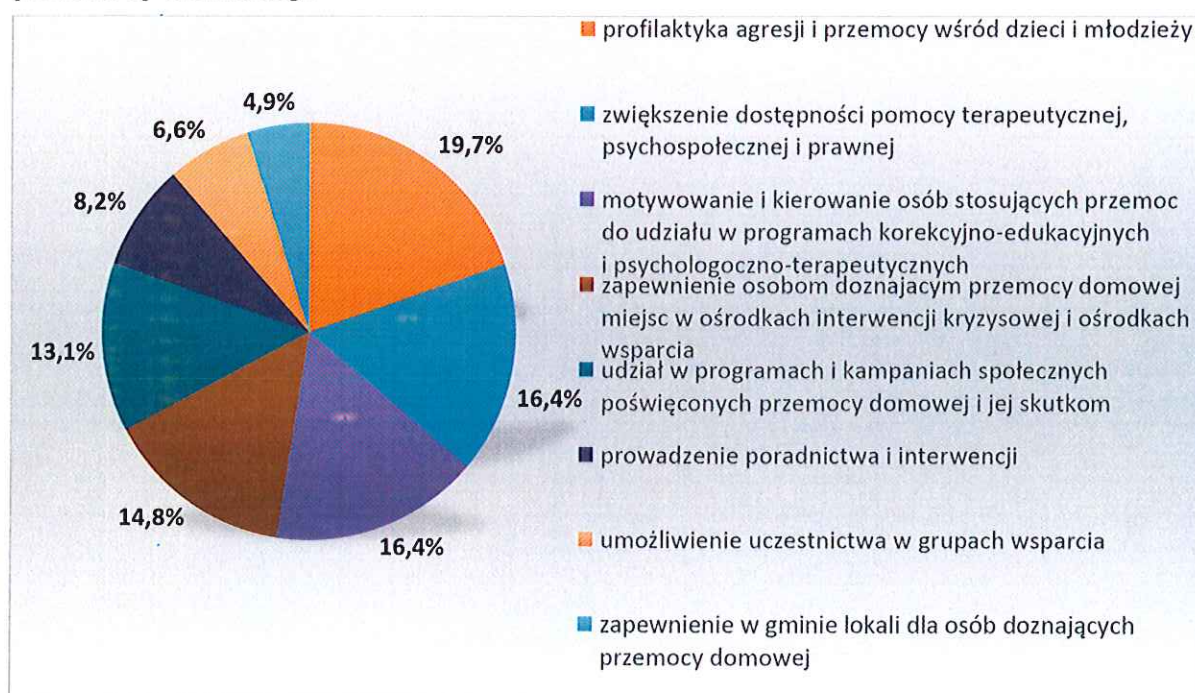

Większość badanych (łącznie 65,2%) dobrze lub bardzo dobrze oceniło prowadzoną w gminie działalność profilaktyczną związaną z problemem przemocy domowej. Jednocześnie 21,7% respondentów nie miało na ten temat zdania.

W przypadku oceny dostępnej w gminie oferty pomocy dla osób doznających przemocy domowej, większość ankietowanych (łącznie 65,2%) stwierdziło, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca, a 30,4% badanych nie miała zdania w tej sprawie. Gorzej została oceniona oferta wsparcia dla osób stosujących przemoc domową. I tym razem większość respondentów (56,5%) stwierdziła, że jest ona raczej wystarczająca lub wystarczająca, a 39,1% ankietowanych nie miała zdania w tej sprawie.

Na koniec poproszono badanych o wskazanie działań, które byłyby najskuteczniejsze w walce z przemocą domową. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?

Źródło danych: Badania ankietowe przeprowadzone w środowisku lokalnym.

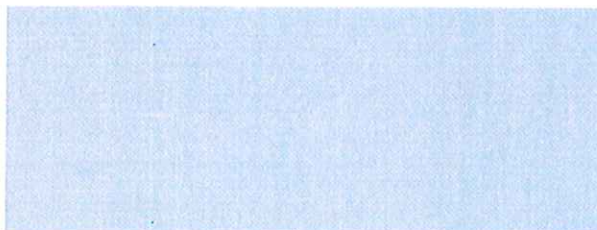
Zdaniem respondentów, by skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej, należy przede wszystkim prowadzić profilaktykę agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży (19,7%), zwiększyć dostępność pomocy terapeutycznej i prawnej oraz motywować i kierować osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych (po 16,4%).

3. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego dokumentu analiza SWOT posłużyła identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim gmina dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom rodzin mieszkających na jej terenie.

Tabela 1. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ szeroka skala działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjno-szkoleniowych w zakresie i przeciwdziałania przemocy domowej ▪ funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktu Konsultacyjnego i Zespołu Interdyscyplinarnego ▪ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej ▪ wsparcie rodzin z problemem przemocy domowej ze strony asystenta rodziny ▪ pozyskiwanie środków finansowych z funduszy zewnętrznych na przeciwdziałanie przemocy domowej, np. z programu resortowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczające środki finansowe na prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej ▪ brak w gminie lokali dla osób doznających przemocy domowej ▪ brak grup wsparcia dla osób z problemem przemocy domowej ▪ brak dostępu dzieci i młodzieży do placówek wsparcia dziennego ▪ zbyt niska skuteczność działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową ▪ deficyty kadrowe – brak osób wykwalifikowanych, w tym pracowników socjalnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca świadomość społeczna na temat problemu przemocy domowej ▪ promowanie zdrowego stylu życia ▪ dostępność w powiecie instytucji udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej ▪ dobra i systematyczna współpraca podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kryzys funkcji rodziny; osłabienie więzi rodzinnych i społecznych, rozpad rodzin ▪ rosnąca dysfunkcyjność rodzin, w tym skala problemów opiekuńczo-wychowawczych ▪ zwiększająca się liczba osób stosujących przemoc wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych ▪ niechęć osób stosujących przemoc domową do udziału w działaniach

- korekcyjno-edukacyjnych
- i psychologiczno-terapeutycznych
- niska motywacja do działań członków Zespołu Interdyscyplinarnego z uwagi na brak wynagrodzeń

4. POMOC I WSPARCIE DLA OSÓB I RODZIN Z PROBLEMEM PRZEMOCY DOMOWEJ

W gminie Sokolniki oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne podmioty udzielające pomocy i wsparcia dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Dane szczegółowe na ich temat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie

nazwa podmiotu	adres podmiotu
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach	ul. Piłsudskiego 3, 98-420 Sokolniki
Zespół Interdyscyplinarny w Sokolnikach	ul. Piłsudskiego 3, 98-420 Sokolniki
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach	ul. Piłsudskiego 1, 98-420 Sokolniki
Punkt Konsultacyjny w Sokolnikach	ul. Piłsudskiego 1, 98-420 Sokolniki
Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Sokolnikach	ul. Szkolna 1, ul. Parkowa 10, 98-420 Sokolniki
Zespół Szkół w Walichnowach	Walichnowy, ul. Szkolna 28a, 98-420 Sokolniki
Zespół Szkół w Starych Ochędzynie	98-420 Stary Ochędzyn 55
Zespół Szkół w Pichlicach	Pichlice 1, 98-420 Sokolniki
Szkoła Podstawowa Specjalna w Tyblach	Tyble 50, 98-420 Sokolniki
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie	ul. Waryńskiego 15, 98-400 Wieruszów
Punkt Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie	ul. Waryńskiego 15, 98-400 Wieruszów
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem	Słupia pod Kępem, ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów
Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie	ul. Kuźnicka 28a, 98-400 Wieruszów
Sąd Rejonowy w Wieluniu, Wydział Rodzinny i Nietletnich	pl. Jagielloński 1, 98-300 Wieluń
Prokuratura Rejonowa w Wieluniu	ul. Kilińskiego 12, 98-300 Wieluń
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieruszowie	ul. Szkolna 1/3, 98-400 Wieruszów

Źródło danych: Urząd Gminy w Sokolnikach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach systematycznie monitoruje rodziny, w których występuje problem przemocy, świadczy im wsparcie, udziela informacji osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc na temat profesjonalnych placówek pomocowych oraz bierze udział w działaniach profilaktycznych.

W gminie podejmowano liczne działania profilaktyczno-edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców, jak i do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia mieszkańcom w celu przeciwdziałania czy przerwania przemocy domowej.

W latach 2020-2022 GGOPS uczestniczył w realizacji międzynarodowej kampanii pn. „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci”, ponadto, w 2022 r., we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach zorganizował konkursy plastyczne: „Szczęśliwa Rodzina bez Przemocy” i „W barwach jesieni bez przemocy”, których celem było zmotywowanie do refleksji dotyczącej przeciwdziałania przemocy domowej w grupie rówieśniczej, edukacja uczniów w zakresie skutków stosowania i doświadczenia przemocy, zwiększenie zaangażowania i reagowania w przypadku bycia świadkiem lub osobą doznającą przemocy. Należy dodać, że w latach 2020-2022 przemoc domowa nie była powodem przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Ośrodek jest także odpowiedzialny za obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Sokolnikach oraz deleguje do niego swoich pracowników, a także realizuje procedurę „Niebieskie Karty”.

Zespół Interdyscyplinarny w Sokolnikach

W ramach swojej działalności Zespół zajmuje się diagnozowaniem przemocy domowej oraz podejmowaniem działań zapobiegawczych i interwencyjnych w środowiskach zagrożonych i dotkniętych tym problemem. W jego skład, obok pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach, wchodzi przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie, Zespołu Szkół w Pichlicach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującego orzeczenia w sprawach rodzinnych Sądu Rejonowego w Wieluniu i Zakładu Opieki Zdrowotnej „Eskulap” w Sokolnikach.

W latach 2020-2022 liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” zmniejszała się z roku na rok. W 2020 r. były to 4 rodziny liczące 11 osób, rok później 3 rodziny liczące 11 osób w rodzinach, a w 2022 r. 2 rodziny liczące 7 osób w rodzinach.

W analizowanym okresie odbyło się odpowiednio 7, 7 i 3 posiedzeń Zespołu, osoby stosujące przemoc dopuszczali się przemocy fizycznej (po 3 osoby w latach 2020-2021, 2 w 2022 r.), psychicznej (po 1 w latach 2020-2021, 2 w 2022 r.) i ekonomicznej (po 1 w 2021 r.), a w stosunku do odpowiednio 4, 2 i 1 osoby istniało podejrzenie, że działała pod wpływem alkoholu.

Osobom stosującym przemoc w rodzinie zapewniono możliwość uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Wieruszowie, jednak żaden ze sprawców nie wyraził zgody.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach w ramach swojej działalności zajmuje się m.in. wspieraniem osób doznających przemocy i stosujących przemoc.

W latach 2020-2022 GKRPA wdrażała szereg działań związanych z profilaktyką i zapobieganiem występowaniu nałogów i uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy i agresji, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Punkt Konsultacyjny do spraw uzależnień w Sokolnikach

W Punkcie świadczona jest pomoc m.in. dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc. W latach 2020-2021 udzielono w nim porad po 2 osobom doznającym przemocy.

Placówki oświatowe w gminie

Placówki oświatowe w gminie wykonują zadania profilaktyczne zawarte w programach profilaktycznych i wychowawczo-profilaktycznych. W ich ramach organizują m.in. edukacyjne i informacyjne przedsięwzięcia w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa (np. lekcje wychowawcze, pogadanki, spotkania ze specjalistami, konkursy, rozmowy), podejmując współpracę m.in. z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokolnikach, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Wieruszowie, Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie, Powiatową Stacją Sanitarno-

Epidemiologiczną w Wieruszowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie oraz z Sądem Rejonowym w Wieluniu i działającym przy nim Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Punkt Interwencji Kryzysowej w Wieruszowie

W ramach przeciwdziałania przemocy domowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie podejmuje m.in. działania korekcyjno-edukacyjne. Mają one na celu powstrzymanie osób stosujących przemoc i zakończenie przemocy domowej poprzez rozpoznanie oraz zmianę zachowań i postaw ww. osób. W ramach programu podejmowane są działania diagnostyczne, edukacyjne i ćwiczenia praktyczne, które mają przyczynić się do uświadomienia czym jest przemoc, zaburzeń życia rodzinnego spowodowanych uzależnieniami, konsekwencji doznawania i obserwowania przemocy – w tym wpływ przemocy domowej na zachowanie i psychikę dzieci, a także zwiększenia umiejętności porozumiewania się, wyrażania myśli oraz nabycia umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć oraz nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez używania agresji.

Przy Centrum działa Punkt Interwencji Kryzysowej, w ramach którego osobom doznającym przemocy domowej świadczone są specjalistyczne poradnictwo indywidualne i rodzinne oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. Prawnik udziela porad i informacji, m.in. z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony lokatorów, prawa cywilnego, psycholog oferuje konsultacje psychologiczne w zakresie trudnych sytuacji życiowych, w tym problemów wychowawczych z dziećmi, natomiast pracownik socjalny świadczy wsparcie socjalne w trudnej sytuacji życiowej: finansowej, mieszkaniowej, zdrowotnej.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem

Do zadań Ośrodka należy w szczególności przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, zapobieganie przejściu sytuacji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej, zapewnienie ochrony w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia osób i rodzin dotkniętych kryzysem, diagnoza sytuacji kryzysowej i podjęcie dalszych działań na rzecz osób w kryzysie (w zależności od rozpoznania), wzmacnianie pozytywnych stron osoby i rodziny.

Ośrodek świadczy usługi w zakresie udzielania całodobowego schronienia dla osób będących w kryzysie, w tym osób doznających przemocy, konsultacji psychologicznych i porad prawnych, pomocy socjalnej i pedagogicznej. Mieszkańcy Ośrodka mają do dyspozycji pokoje hostelowe, wyposażoną kuchnię i jadalnię, sanitariaty, pokój zabaw dla dzieci.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wieruszowie

Poradnia, obok pomocy psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej i doradczej świadczonej uczniom, rodzicom i nauczycielom, prowadzi profilaktykę zachowań przemocowych, m.in. poprzez warsztaty dla dzieci i młodzieży, poradnictwo rodzinne i wychowawcze, a także terapię małoletnich stosujących przemoc, terapię rodzin z problemem przemocą, mediacje rodzinne i rówieśnicze. Poradnia prowadzi również trening umiejętności wychowawczych dla rodziców pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”.

Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie podejmują działania interwencyjne i prewencyjne w sytuacji wystąpienia przemocy domowej, biorą udział w zajęciach edukacyjnych dotyczących przemocy, prowadzą rozmowy profilaktyczne i pouczające, kierują do Sądu Rejonowego wnioski w przypadku nadużywania alkoholu i władzy rodzicielskiej. W latach 2020-2022 funkcjonariusze policji wdrożyli odpowiednio 3, 1 i 2 procedury „Niebieskie Karty”, w ramach których wobec odpowiednio 7, 1 i 3 osób stosowano przemoc domową (w 2020 r. 3 kobiety do 65 lat., 1 kobieta powyżej 65 lat, 1 mężczyzna do 65 lat i 2 małoletnich dzieci, w 2021 r. 1 kobieta do 65 lat, w 2022 r. 2 kobiety do 65 lat. i 1 mężczyzna do 65 lat). Osobami stosującymi przemoc byli mężczyźni (w 2020 r. 3 osoby w wieku do 65 lat, w 2021 r. 1 osoba w wieku do 65 lat, w 2022 r. 2 osoby w wieku do 65 lat). W 2022 r., w związku z jedną procedurą, wprowadzono także nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania przez osobę stosującą przemoc oraz zakaz zbliżania się do mieszkania i bezpośredniego otoczenia.

Sąd Rejonowy w Wieluniu, Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Gmina Sokolniki współpracuje z kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego w Wieluniu. Kurator realizuje określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym. W Wydziale Rodzinnym i Nieletnich można także składać wnioski i pozwy dotyczące spraw opiekuńczych i rodzinnych.

W latach 2020-2022 kuratorzy sądowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Wieluniu prowadzili nadzory nad nieletnimi (5 w 2020 r., po 6 w latach 2021-2022), nadzory nad wykonywaniem władzy rodzicielskiej (8 w 2020 r. – 13 rodziców i 14 dzieci, 10 w 2021 r. – 16 rodziców i 17 dzieci, 9 w 2022 r.– 13 rodziców i 15 dzieci) oraz nad obowiązkiem leczenia odwykowego (4 w 2020 r., po 3 w latach 2021-2022).

Telefony zaufania

Poza podmiotami udzielającymi pomocy dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie Sokolniki oraz w jej sąsiedztwie, wsparcie świadczą również m.in. Ogólnopolski Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 22 668 70 00), Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” (tel. 800 120 002) oraz Policyjny Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (800 120 226).

IV. CELE I ZADANIA

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udzielanie pomocy osobom jej doznającym oraz oddziaływanie na osoby ją stosujące**. Osiągnięcie tak sformułowanego celu wymaga wdrożenia wyznaczonych celów operacyjnych i zadań. Zostały one ujęte w przedstawionym poniżej w formie zestawień tabelarycznych harmonogramie, w którym uwzględniono również realizatorów poszczególnych zapisów, czas ich wdrożenia oraz wskaźniki monitoringowe.

Obszar 1.: Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunki działań:

- Poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy, w tym służb, na temat zjawiska przemocy domowej
- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej
- Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w gminie

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, PIK i Policja

wskaźniki monitoringowe:

liczba przeprowadzonych diagnoz

czas realizacji: 2024-2026

2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych poświęconych problemowi przemocy domowej

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA i GOPS, oraz podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba lokalnych kampanii społecznych

czas realizacji: 2024-2026

3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, oraz organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe

wskaźniki monitoringowe:

liczba zrealizowanych działań
liczba osób, którym udzielono informacji na temat przeciwdziałania przemocy domowej

czas realizacji: 2024-2026

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>4. Prowadzenie poradnictwa, w szczególności psychologicznego, poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, oraz działania służące podniesieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba placówek prowadzących poradnictwo (i liczba osób, którym udzielono porady) liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, PIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze</p>
<p>5. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży działań profilaktycznych z zakresu agresji i przemocy, m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba dzieci objętych działaniami profilaktycznymi z zakresu agresji i przemocy</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, placówki oświatowe, specjaliści, przedstawiciele GKRPA, GOPS-u, Policji</p>
<p>6. Tworzenie i rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba placówek oraz liczba dzieci z nich korzystających</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, organizacje pozarządowe</p>
<p>Obszar 2.: Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej. Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój infrastruktury służącej udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy pomiędzy podmiotami wchodzącymi w jej skład ▪ Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej ▪ Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej ▪ Monitorowanie działań pomocowych	
zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>1. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba spotkań zespołu liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA i placówek oświatowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych, Policji, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>2. Kontynuowanie działalności i rozwijanie oferty Punktu Konsultacyjnego, świadczącego wsparcie m.in. osobom doznającym przemocy i stosującym przemoc domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba punktów konsultacyjnych (i liczba osób objętych w ich ramach wsparciem)</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy</p>
<p>3. Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, podmioty i organizacje pozarządowe</p>
<p>4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba opracowanych materiałów informacyjnych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, ZI, GOPS, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe, oraz PCPR, PIK, podmioty lecznicze, lokalne media i organizacje pozarządowe</p>
<p>5. Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób uczestniczących w działaniach</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym GKRPA, Punkt Konsultacyjny</p>
<p>6. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba wszczętych (i kontynuowanych) procedur „Niebieskie Karty” liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” liczba wypełnionych formularzy „NK – A” (i „NK – C”)</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>7. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej dostępu do pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia, grupach samopomocowych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI, Punkt Konsultacyjny, oraz PCPR, PIK, PPP, ośrodki wsparcia, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe</p>
<p>8. Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba programów terapeutycznych (liczba osób w nich uczestniczących i liczba osób, które je ukończyły) liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej) liczba grup terapeutycznych liczba grup wsparcia i liczba osób w nich uczestniczących</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, organizacje pozarządowe</p>
<p>9. W razie potrzeby podejmowanie współpracy w celu zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej pomocy w ośrodkach wsparcia oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba gminnych ośrodków wsparcia (i liczba w nich miejsc) liczba osób, które skorzystały z pomocy (w tym w formie schronienia) w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, oraz samorząd powiatowy, w tym PCPR, PIK oraz ośrodki wsparcia</p>
<p>10. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności lokalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób doznających przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, organizacje pozarządowe</p>

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>11. Zapewnianie ochrony dzieciom w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w razie zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, oraz PCPR, PIK, przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji</p>
<p>12. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba uchwał umożliwiających przyznanie lokali socjalnych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej liczba przyznanych lokali socjalnych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy</p>
<p>13. Monitoring pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy domowej oraz na brak zasadności podejmowania działań liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, ZI</p>

Obszar 3.: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Kierunki działań:

- Tworzenie i rozszerzanie ofert oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową oraz wypracowanie, wypracowanie, wdrażanie i doskonalenie zasad współpracy pomiędzy podmiotami je realizującymi
- Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej
- Zwiększenie udziału osób stosujących przemoc domową w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych
- Realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi

zadania

realizatorzy/partnerzy

1. Rozpowszechnianie w gminie informatorów zawierających bazy teleadresowe podmiotów realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową

samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GOPS, ZI

wskaźniki monitoringowe:

umieszczenie informatorów na stronie internetowej gminy dwa razy w roku: do 15 lutego i do 15 sierpnia

czas realizacji: 2024-2026

2. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”

wskaźniki monitoringowe:

liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”
liczba wypełnionych formularzy „NK – D”
liczba wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych poprzez sporządzenie aktu oskarżenia lub umorzenie postępowania
liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową

samorząd gminy, w tym przedstawiciele GOPS-u, GKRPA, placówek oświatowych, ZI i grup diagnostyczno-pomocowych, oraz przedstawiciele podmiotów leczniczych i Policji

czas realizacji: 2024-2026

zadania

realizatorzy/partnerzy

3. Współdziałanie oraz wymiana informacji z Policją, kuratorską służbą sądową i innymi służbami w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej

samorząd gminy, w tym GOPS, oraz Policja, kuratorska służba sądowa

wskaźniki monitoringowe:

liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc

czas realizacji: 2024-2026

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>4. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, Punkt Konsultacyjny, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz PCPR</p>
<p>5. Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób, które zmotywowano do udziału w programach oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych liczba osób, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym GKRPA, GOPS, Punkt Konsultacyjny, ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe, oraz PCPR</p>
<p>6. Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba realizowanych w gminie programów wspierających (i liczba osób w nich uczestniczących)</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, w tym Urząd Gminy, GKRPA, GOPS, oraz organizacje pozarządowe</p>

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Kierunek działań:

- Podnoszenie i wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

zadania	realizatorzy/partnerzy
<p>1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki</p>
<p>2. Zapewnienie osobom pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową wsparcia w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia</p> <p>wskaźniki monitoringowe: liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych (i liczba osób w nich uczestniczących)</p> <p>czas realizacji: 2024-2026</p>	<p>samorząd gminy, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, organizacje pozarządowe</p>

V. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 będą mieszkańcy gminy, w tym:

- dzieci i młodzież,
- osoby i rodziny zagrożone przemocą domową,
- osoby doznające przemocy domowej,
- świadkowie przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową,
- służby, w tym instytucje i organizacje pozarządowe, zajmujące się problematyką przemocy domowej.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że realizacja zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 przyczyni się do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy poprzez:

- podniesienie świadomości i poziomu wiedzy mieszkańców gminy na temat problemu przemocy domowej oraz jego mechanizmów i skutków,
- zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podniesienie jakości usług i lepszą dostępność pomocy świadczonej osobom i rodzinom zagrożonym przemocą lub jej doznającym, w tym pomocy w placówkach oferujących całodobową pomoc,
- zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową, w tym zwiększenie ich udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych oraz edukacyjnych lub/i wspierających,
- podniesienie kwalifikacji i wzrost kompetencji osób zajmujących się świadczeniem usług dla osób i rodzin zagrożonych przemocą i doznających przemocy oraz osób ją stosujących.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 będzie finansowana:

- z budżetu gminy,
- ze środków samorządu powiatowego,
- ze środków samorządu wojewódzkiego,
- z dotacji z budżetu państwa,
- z programów rządowych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej,
- z funduszy zewnętrznych, w tym z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz funduszy norweskich,
- ze środków pozyskanych z innych źródeł.

Na realizację Programu w 2024 r. przewidziano w budżecie środki finansowe w wysokości 3.000 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2025-2026 zostanie ujęta w przyjmowanej corocznie uchwale budżetowej Rady Gminy.

VIII. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Sokolniki na lata 2024-2026 będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Sformułowane w dokumencie zadania będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów oraz partnerów w realizacji.

Skuteczność wdrożenia Programu będzie m.in. zależała od posiadanych i pozyskanych środków finansowych na opracowanie i realizację projektów, które będą zgodne z przyjętymi w nim zadaniami.

Monitoring Programu, polegający na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat realizowanych bądź zrealizowanych już zadań, będzie prowadzony corocznie. Gromadzone dane z jednej strony pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych zadań zmierza w słusznym kierunku, z drugiej natomiast umożliwią po zakończeniu realizacji Programu przeprowadzenie jego ewaluacji, czyli ustalenie rzeczywistych rezultatów wdrożenia zadań – czy uzyskane efekty są zgodne z przyjętymi wcześniej zamierzeniami i na co miały wpływ.

Do oceny wdrożenia sformułowanych w Programie zadań zostaną wykorzystane wyznaczone w dokumencie wskaźniki monitoringowe.

W terminie do 31 marca każdego roku Koordynator realizacji Programu przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z jego realizacji. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów biorących udział w realizacji Programu.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Analiza SWOT.....	17
Tabela 2. Podmioty działające na rzecz osób i rodzin z problemem przemocy domowej w gminie.....	18

Wykresy:

Wykres 1. Czy doświadczyła Pani/doświadczył Pan przemocy?.....	12
Wykres 2. Czy słyszała Pani/słyszał Pan o osobach w gminie, które doświadczyły przemocy?	12
Wykres 3. Jakie rodzaje przemocy domowej najczęściej występują w gminie? ..	13
Wykres 4. Najczęstsza przyczyna przemocy domowej	13
Wykres 5. Kto jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej?	14
Wykres 6. Kto jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową?.....	14
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia prowadzone w gminie działania profilaktyczne związane z problemem przemocy domowej?	15
Wykres 8. Czy oferta pomocy dla osób doznających przemocy domowej w gminie jest wystarczająca?.....	15
Wykres 9. Czy oferta pomocy dla osób stosujących przemoc domową w gminie jest wystarczająca?.....	15
Wykres 10. Jakie kroki byłyby najskuteczniejsze w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej?	16